

Hvor går gymnasie- eleverne hen?

En analyse af overgange fra stx til efterfølgende uddannelse

November 2022

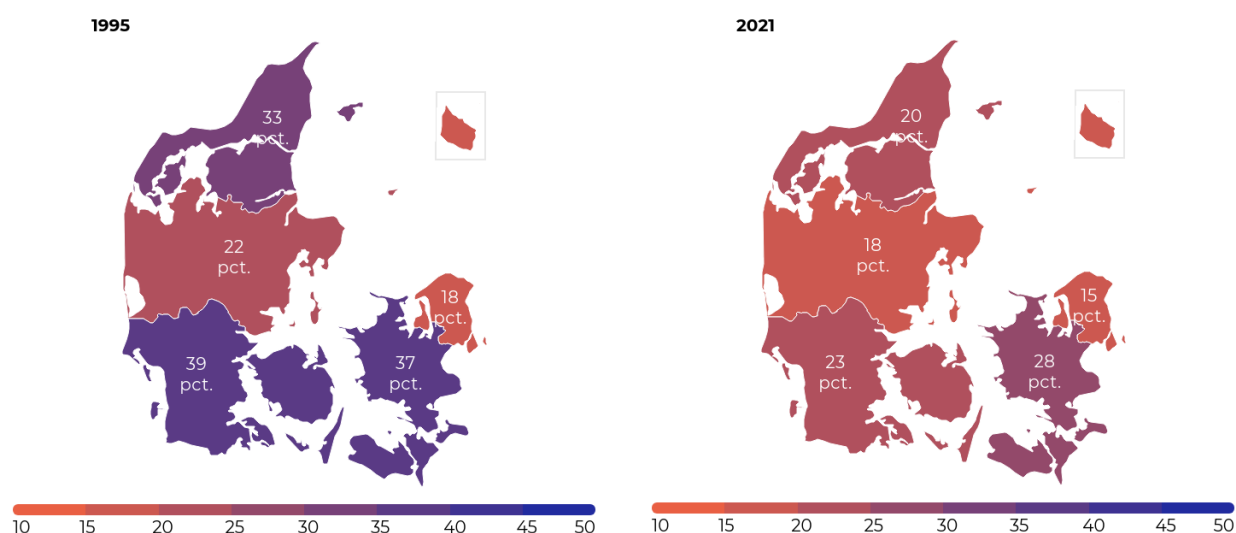
Indledning

I denne analyse er der fokus på, hvilke uddannelser unge vælger efter studentereksamen fra det almene gymnasium (stx) – med særlig opmærksomhed på hvor mange unge, der vælger uddannelserne til pædagog, sygeplejerske, lærer eller socialrådgiver.

72 pct. af de elever, der afslutter grundskolen, vælger en gymnasial uddannelse, og størstedelen af disse vælger stx. Det svarer til, at der hvert år starter næsten 30.000 unge på stx.¹

Samtidig er andelen af studenter fra stx, der optages på uddannelserne til sygeplejerske, pædagog, lærer og socialrådgiver faldende. Fra 1995 til 2021 faldt andelen fra 25 pct. til 18 pct. Udviklingen i de forskellige landsdele fremgår af *figur 1*. Undersøgelser viser, at mange unge ser universitetet som det naturlige valg efter studentereksamen, og at der mangler viden om professionsuddannelserne på stx.² Der er derfor et stort potentiale i, at flere unge fra stx får øjnene op for en professionsuddannelse, herunder uddannelserne til pædagog, sygeplejerske, lærer og socialrådgiver.

Figur 1. Udvikling i andelen af stx-studenter, som optages på uddannelserne til pædagog, sygeplejerske, lærer eller socialrådgiver

Anm: Figuren viser andelen af de stx'ere, der optages på en videregående uddannelse, som optages på uddannelserne til pædagog, sygeplejerske, lærer eller socialrådgiver

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Den faldende søgning blandt studenter fra stx er en udfordring, fordi Danmark står i en situation, hvor der er behov for flere pædagoger, sygeplejersker, lærere og socialrådgivere. En analyse fra Damvad Analytics, lavet for Danske Professionshøjskoler, viser, at der samlet set forventes at mangle mere end 35.000 uddannede sygeplejersker, pædagoger, lærere og socialrådgivere i 2030³.

¹ Uddannelsesstatistik.dk.

² EVA (2022): Unges overvejelser om at søge ind på læreruddannelsen; Danske Professionshøjskoler (2022): Unges tanker om studievalg.

³ Damvad Analytics (2021): Behovet for velfærdsuddannede i 2030.

Uddannelserne til pædagog, sygeplejerske, lærer og socialrådgiver er de største professionsuddannelser i Danmark med et optag på godt 15.000 studerende i 2021. Det svarer til, at optaget på de fire uddannelser samlet set udgjorde en femtedel (21 pct.) af optaget på alle videregående uddannelser. Søgningen til de fire uddannelser er dog faldet med 24 pct. fra 2019 til 2022, og ved sommerens optag i 2022 blev der optaget 14 pct. færre studerende ift. 2019.⁴

Der er stor variation mellem studenternes uddannelsesvalg på tværs af gymnasier

I de følgende afsnit zoomes ind på uddannelsesvalget blandt studenter fra stx. Der er taget udgangspunkt i studenter fra 2016-2018 og deres uddannelsesvalg. Der er en mindre andel af disse studenter, der ikke er startet på en efterfølgende uddannelse (9 pct.), hvorfor tallene for uddannelsesvalg ikke summerer til 100 pct.⁵

Når studenter fra stx vælger uddannelse efter gymnasiet, vælger 49 pct. en akademisk bacheloruddannelse, mens 27 pct. vælger en professionsbacheloruddannelse, 7 pct. vælger en kort videregående uddannelse og 8 pct. vælger en erhvervsuddannelse.

På landsplan vælger 14 pct. af stx-studerende en uddannelse til pædagog, sygeplejerske, lærer eller socialrådgiver. På tværs af gymnasierne er der dog væsentlig forskel på, hvor stor en andel af stx-studerende, der vælger de fire uddannelser. Andelen varierer fra 3 pct. på det gymnasium, hvor færrest vælger en af de fire uddannelser til 25 pct. på det gymnasium, hvor flest vælger en af de fire uddannelser, jf. *tabel 1, bilag 1*.

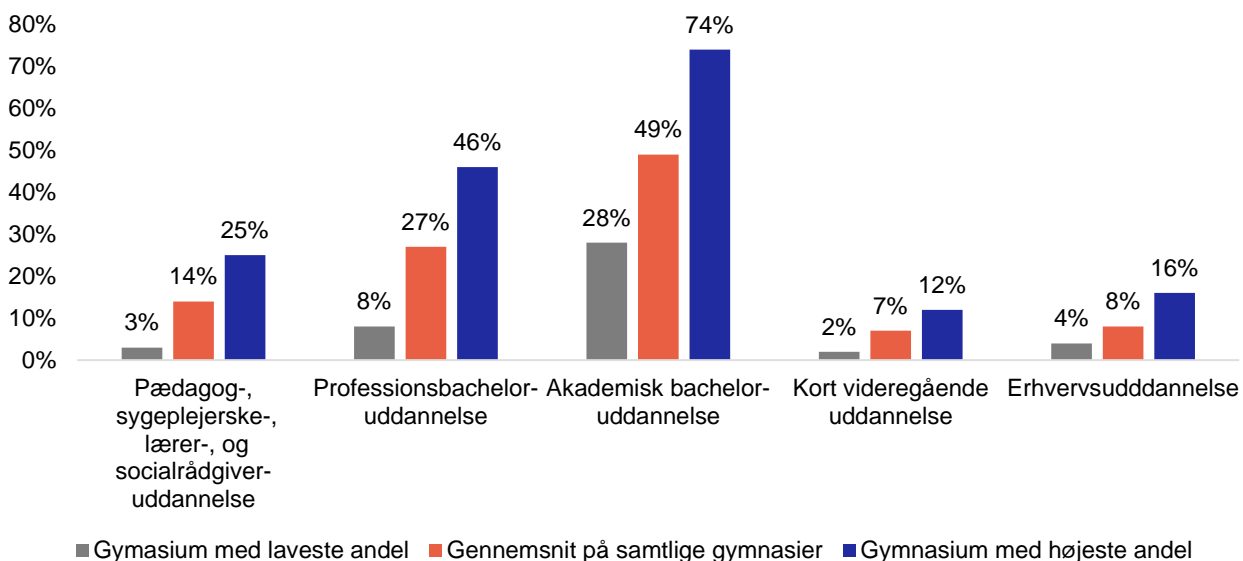
Samme tendens gør sig gældende for andelen af stx-studerende, der vælger professionsbacheloruddannelser generelt. Her varierer andelen mellem 8 pct. og 46 pct. på tværs af gymnasierne.

Andelen af stx-studerende, der vælger en akademisk bacheloruddannelse, varierer mellem 28 pct. og 74 pct. på tværs af gymnasierne. Variationen på tværs af stx-gymnasier fremgår af *figur 2*.

⁴ Der sammenlignes med 2019, da dette var det seneste år, der ikke er påvirket af coronapandemien.

⁵ Tallene i disse afsnit kan af samme årsag ikke sammenlignes direkte med tallene i indledningen, som kun dækker andele af optaget på de videregående uddannelser.

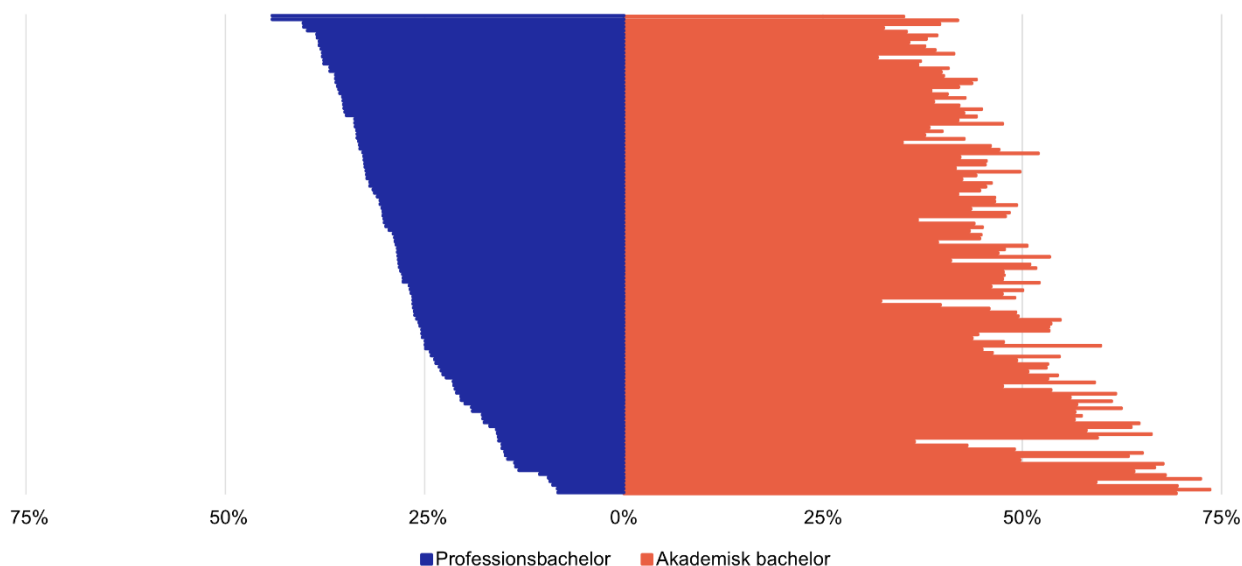
Figur 2. Laveste andel, gennemsnitlig andel og højeste andel af overgange af stx-studenter til erhvervskompetencegivende og videregående uddannelser

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus 2022.

Andelen af studenter fra stx, som vælger henholdsvis en professionsbachelor- og en akademisk bacheloruddannelse, fremgår af figur 3 nedenfor. Figuren illustrerer variationen i andelen af stx-studerne, der vælger hhv. en professionsbachelor- og en akademisk bacheloruddannelse. Hver linje i figuren repræsenterer et gymnasium. Fra nogle gymnasier er der en lille andel af studenterne, der vælger en professionsbacheloruddannelse, mens en høj andel vælger en akademisk bacheloruddannelse. Fra andre gymnasier er fordelingen omvendt.

Figur 3. Andel stx-studenter, som blev optaget på henholdsvis en professionsbacheloruddannelse og en akademisk bacheloruddannelse (dimittendårgang 2016-2018), alle gymnasier

Anm: Hver linje viser andelen på ét gymnasium, dvs. figuren indeholder en linje for hvert gymnasium.

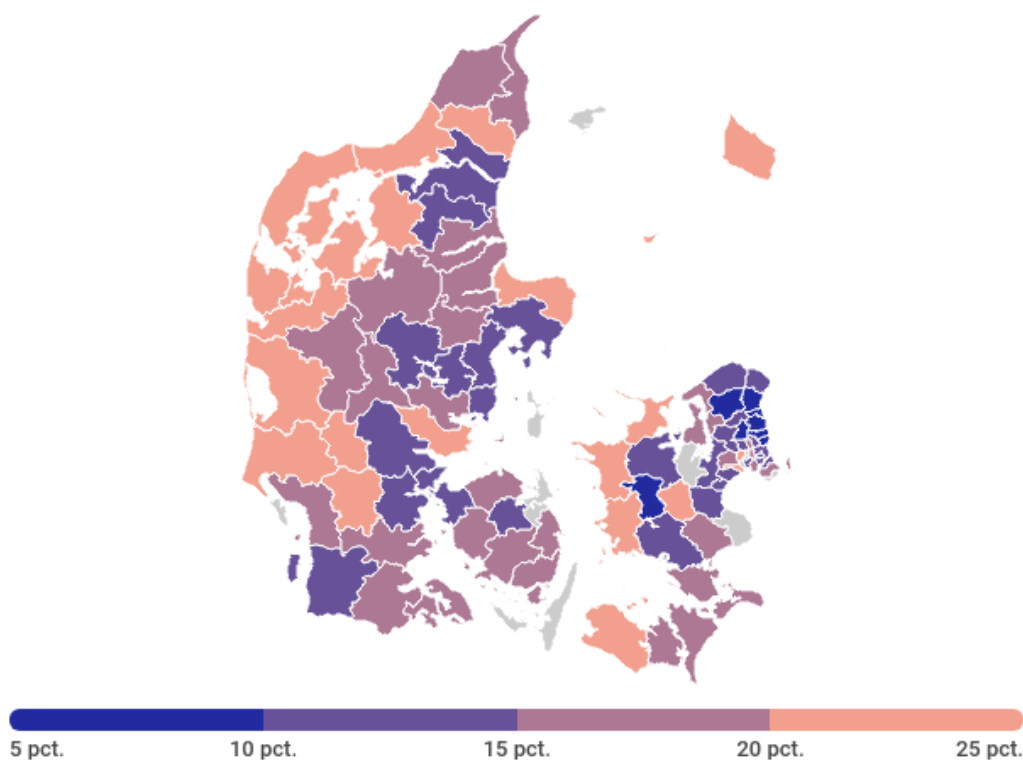
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus.

Geografiske forskelle på hvor mange, der vælger at læse til pædagog, sygeplejerske, lærer og socialrådgiver efter gymnasiet

Geografisk er der forskel på, hvor mange stx-studenter, der vælger at læse til pædagog, sygeplejerske, lærer og socialrådgiver. Særligt i København og Nordsjælland er andelen, der vælger en af de fire uddannelser, lav. I Vest- og Nordjylland og på Vest- og Sydsjælland er der væsentligt flere, som vælger de fire uddannelser sammenlignet med Østjylland. Den geografiske variation er vist i *figur 4*.

Den relativt høje andel stx-studenter fra Vest- og Nordjylland samt Vest- og Sydsjælland, som vælger at læse til pædagog, sygeplejerske, lærer og socialrådgiver, skal sammenholdes med, at der er færre unge i disse landsdele, og at en mindre andel vælger stx, efter de har afsluttet grundskolen. Fx er der dobbelt så mange, som starter på stx i Østjylland (godt 4.000 pr. år) sammenlignet med Vestjylland (knap 1.800 pr. år).⁶ Tendensen gør sig også gældende på Sjælland, hvor 54 pct. af de elever, som afslutter grundskolen i København, vælger at fortsætte på stx, mens det samme kun gælder for 37 pct. af eleverne i Vest- og Sydsjælland. Dermed er de områder, hvor der bor flest unge, og hvor en relativt høj andel vælger en stx-uddannelse, også de områder, hvor få stx-studenter vælger at læse til pædagog, sygeplejerske, lærer eller socialrådgiver.

Figur 4. Andelen af stx-studenter, der vælger pædagog-, sygeplejerske-, lærer- og socialrådgiveruddannelserne, fordelt efter gymnasiernes beliggenhed (kommuner)

Anm.: I kommuner med flere gymnasier, vises et gennemsnit af stx-studenter, der vælger en af de fire uddannelser. Følgende kommuner er ikke farvemarkeret, da der ikke er et stx-gymnasium i kommunen: Dragør, Fanø, Glostrup, Kerteminde, Langeland, Lejre, Læsø, Samsø, Stevns, Vallensbæk og Ærø.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus.

⁶ Baseret på tal fra 2018. Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus.

Bilag 1. Oversigt over stx-studenternes overgange fordelt på gymnasier

Af tabel 1 fremgår andelen af stx-studenter, der er blevet optaget på forskellige efterfølgende uddannelser, for samtlige gymnasier i Danmark med minimum 200 studenter fra stx i perioden 2016-2018. Tabellen er sorteret efter andelen, der er blevet optaget på uddannelserne til pædagog, sygeplejerske, lærer og socialrådgiver.

Tabel 1. Andel af stx-studenter, der optages på efterfølgende uddannelse (årgang 2016-2018), videregående uddannelse og erhvervsuddannelse

Gymnasium	Pædagog-, sygeplejerske-, lærer- og socialrådgiveruddannelse	Professionsbacheloruddannelse	Akademisk bacheloruddannelse	Kort videregående uddannelse	Erhvervsuddannelse
Fjerritslev Gymnasium	25%	32%	45%	6%	10%
Vestjysk Gymnasium	25%	44%	35%	6%	6%
Nakskov Gymnasium og HF	25%	40%	33%	6%	12%
Thisted Gymnasium, STX og HF	25%	40%	40%	5%	7%
Nørrebro Gymnasium	24%	44%	42%	5%	4%
Skive Gymnasium	24%	38%	41%	4%	9%
Vejen Gymnasium og HF	24%	39%	39%	6%	8%
Ringkjøbing Gymnasium	23%	37%	41%	5%	7%
Grindsted Gymnasium & HF	23%	38%	36%	8%	10%
Slagelse Gymnasium	23%	35%	43%	6%	7%
Vesthimmerlands Gymnasium og HF	23%	38%	38%	5%	11%
Maribo Gymnasium	23%	38%	32%	11%	9%
Varde Gymnasium	22%	37%	40%	6%	9%
Holstebro Gymnasium og HF	22%	35%	43%	5%	5%
Morsø Gymnasium	22%	36%	40%	5%	8%
Dronninglund Gymnasium	22%	32%	42%	5%	12%
NEXT Uddannelser KBH (Sydkysten og Vestskoven Gymnasium)	22%	38%	37%	10%	9%
Nørresundby Gymnasium og HF	21%	34%	48%	5%	7%
Struer Statsgymnasium	21%	40%	35%	6%	10%
Nordvestsjælland Erhvervs- og Gymnasieuddannelser (Odsherreds Gymnasium)	21%	33%	35%	6%	14%
Tørring Gymnasium	21%	39%	38%	4%	9%
Københavns åbne Gymnasium	21%	35%	39%	8%	8%
Brønderslev Gymnasium og HF	21%	31%	47%	6%	12%
Tønder Gymnasium	21%	36%	39%	6%	8%
Lemvig Gymnasium	21%	36%	42%	6%	9%
Campus Bornholm (STX)	20%	34%	42%	6%	10%
Grenaa Gymnasium	20%	34%	40%	5%	12%
Esbjerg Gymnasium	20%	36%	44%	6%	7%
Mariagerfjord Gymnasium	19%	31%	45%	6%	11%
Allsundgymnasiet Sønderborg	19%	38%	39%	6%	8%
Frederiksværk Gymnasium og HF	19%	28%	41%	6%	15%
Nykøbing Katedralskole	19%	34%	38%	10%	10%
Ribe Katedralskole	19%	35%	44%	5%	8%

Gymnasium	Pædagog-, sygeplejerske-, lærer- og socialrådgiveruddannelse	Professionsbacheloruddannelse	Akademisk bacheloruddannelse	Kort videregående uddannelse	Erhvervsuddannelse
Vestfyns Gymnasium	19%	33%	47%	6%	6%
Bjerringbro Gymnasium	19%	30%	44%	9%	12%
Viborg Gymnasium	19%	33%	42%	7%	8%
Herlev Gymnasium og HF	19%	36%	41%	11%	7%
Nordfyns Gymnasium	19%	35%	45%	5%	7%
Hvidovre Gymnasium & HF	19%	38%	37%	8%	7%
Aarhus Gymnasium	19%	44%	35%	7%	7%
Haderslev Katedralskole	19%	34%	43%	5%	7%
Aabenraa Statsskole	19%	35%	42%	6%	7%
Frederikshavn Gymnasium	19%	33%	45%	6%	11%
Kalundborg Gymnasium og HF	19%	33%	42%	6%	9%
Midtsjællands Gymnasium	19%	30%	37%	7%	15%
Herning Gymnasium	18%	32%	46%	7%	6%
Ikast-Brande Gymnasium	18%	34%	38%	11%	8%
Hjørring Gymnasium - STX og HF	18%	29%	45%	7%	12%
Tornbjerg Gymnasium	18%	32%	50%	5%	5%
Viby Gymnasium	18%	36%	44%	7%	5%
Midtfyns Gymnasium	18%	31%	42%	7%	8%
Aalborghus Gymnasium	17%	30%	48%	3%	9%
Mulernes Legatskole	17%	33%	45%	6%	7%
Randers Statsskole	17%	30%	43%	8%	9%
Vordingborg Gymnasium & HF	17%	26%	40%	7%	11%
Frederikssund Gymnasium	17%	28%	48%	6%	8%
Sønderborg Statsskole	17%	31%	49%	6%	6%
Næstved Gymnasium og HF	17%	29%	39%	9%	10%
Rødovre Gymnasium	17%	29%	45%	9%	8%
Rybners Almene Gymnasium	16%	28%	48%	6%	7%
Svendborg Gymnasium	16%	28%	48%	5%	8%
Høje-Taastrup Gymnasium	16%	30%	44%	10%	7%
Horsens Gymnasium & HF	16%	32%	44%	7%	8%
Faaborg Gymnasium	15%	30%	48%	5%	11%
Gladsaxe Gymnasium	15%	26%	49%	9%	6%
Rosborg Gymnasium & HF	15%	31%	47%	6%	7%
Favrskov Gymnasium	15%	30%	45%	6%	8%
Himmelev Gymnasium	15%	28%	48%	9%	6%
Nyborg Gymnasium	15%	28%	52%	6%	5%
Paderup Gymnasium	15%	25%	45%	8%	10%
Helsingør Gymnasium	14%	24%	49%	9%	7%
Aalborg City Gymnasium	14%	27%	47%	6%	15%
Fredericia Gymnasium	14%	33%	46%	6%	8%
Kolding Gymnasium, Hf-kursus og IB School	14%	33%	52%	5%	5%
Køge Gymnasium	14%	26%	46%	7%	8%
Odder Gymnasium	14%	28%	47%	5%	8%

Gymnasium	Pædagog-, sygeplejerske-, lærer- og socialrådgiveruddannelse	Professionsbacheloruddannelse	Akademisk bacheloruddannelse	Kort videregående uddannelse	Erhvervsuddannelse
Egedal Gymnasium & HF	14%	25%	48%	9%	10%
Tårnby Gymnasium	14%	26%	32%	10%	13%
Silkeborg Gymnasium	14%	28%	53%	4%	5%
Skanderborg Gymnasium	13%	28%	52%	5%	5%
Støvring Gymnasium	13%	24%	55%	4%	7%
Rødkilde Gymnasium	13%	28%	51%	6%	5%
Gribskov Gymnasium	13%	27%	46%	7%	8%
Stenhus Gymnasium	13%	25%	44%	7%	12%
Nørre Gymnasium	13%	26%	49%	7%	7%
Middelfart Gymnasium & HF	13%	25%	53%	7%	6%
Roskilde Katedralskole	13%	24%	53%	8%	8%
Munkensdam Gymnasium	13%	29%	51%	5%	6%
Solrød Gymnasium	12%	27%	50%	6%	7%
Allerød Gymnasium	12%	21%	62%	6%	4%
Odense Katedralskole	12%	21%	59%	3%	6%
Risskov Gymnasium	12%	26%	49%	8%	6%
Viborg Katedralskole	11%	26%	53%	7%	7%
Gefion Gymnasium	11%	20%	56%	7%	6%
Ørestad Gymnasium	11%	21%	48%	10%	8%
Sct. Knuds Gymnasium	11%	25%	60%	5%	4%
Borupgaard Gymnasium	11%	23%	53%	7%	7%
Roskilde Gymnasium	11%	23%	54%	4%	8%
Greve Gymnasium	11%	23%	51%	11%	9%
Frederiksberg Gymnasium	11%	21%	54%	7%	6%
U/NORD (Lyngby Gymnasium)	10%	24%	46%	12%	9%
Syddjurs Gymnasium	10%	25%	44%	6%	16%
Aalborg Katedralskole	10%	20%	57%	4%	9%
Århus Statsgymnasium	10%	22%	53%	4%	7%
Sorø Akademi	9%	20%	61%	4%	7%
Frederiksborg Gymnasium og HF	9%	19%	57%	7%	7%
Falkonergården Gymnasium og Hf-kursus	9%	18%	57%	9%	4%
Det frie Gymnasium	9%	15%	43%	6%	15%
Johannesskolen	9%	16%	58%	10%	6%
Hasseris Gymnasium	8%	19%	62%	4%	9%
Marselisborg Gymnasium	8%	26%	55%	6%	5%
Egå Gymnasium	8%	26%	54%	7%	5%
Espergærde Gymnasium og HF	8%	18%	57%	8%	6%
Rungsted Gymnasium	8%	16%	59%	10%	7%
Christianshavns Gymnasium	7%	15%	49%	5%	9%
Birkerød Gymnasium HF, IB & Kostskole	7%	15%	65%	8%	4%
Marie Kruses Skole	6%	18%	65%	6%	4%
Virum Gymnasium	6%	17%	64%	8%	4%

Gymnasium	Pædagog-, sygeplejerske-, lærer- og socialrådgiveruddannelse	Professionsbacheloruddannelse	Akademisk bacheloruddannelse	Kort videregående uddannelse	Erhvervsuddannelse
Gammel Hellerup Gymnasium	6%	13%	64%	6%	6%
N. Zahles Gymnasieskole	5%	9%	72%	6%	5%
Aarhus Katedralskole	5%	15%	63%	2%	7%
Aurehøj Gymnasium	5%	11%	68%	4%	6%
Ordrup Gymnasium	5%	14%	67%	8%	5%
Nærum Gymnasium	4%	14%	68%	7%	5%
Øregård Gymnasium	4%	9%	59%	10%	8%
Sankt Annæ Gymnasium	4%	8%	69%	2%	4%
Ingrid Jespersens Gymnasieskole	4%	9%	69%	3%	5%
Rysensteen Gymnasium	3%	8%	74%	4%	5%
Herlufsholm Skole	3%	16%	66%	7%	5%
Gennemsnit for alle gymnasier	14%	27%	49%	7%	8%

Anm.: Kategorien 'Professionsbacheloruddannelse' dækker alle professionsbacheloruddannelser, fx lærer, bygningskonstruktør, journalist, jordemoder og bioanalytiker. Kategorien 'Akademisk bacheloruddannelse' dækker alle akademiske bacheloruddannelser på tværs af universiteter og fakulteter, fx jura, medicin, psykologi, biokemi og datalogi. Kategorien 'Kort videregående uddannelse' dækker alle korte videregående uddannelser i kategorierne erhvervsakademiuddannelser og øvrige korte videregående uddannelser. Det er fx uddannelser som laborant, datamatiker, serviceøkonom mv. Kategorien 'Erhvervsuddannelse' omfatter samtlige erhvervsuddannelser på tværs af hovedområder samt grund- og hovedforløb. Det er uddannelser som fx tømrer, SOSU-hjælper, kontoruddannelse, frisør, gartner mv.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus.

Bilag 2. Metode

Analysen viser, hvilke uddannelser studenter, der har færdiggjort en stx, efterfølgende bliver optaget på. I analysen er tallene angivet som andele af det samlede antal stx-studenter fra 2016-2018, der senere er blevet optaget på forskellige videregående og erhvervskompetencegivende uddannelser – dette betegnes i notatet som overgang til efterfølgende uddannelse. Andelen angiver det faktiske optag på videregående og erhvervskompetencegivende uddannelser og ikke tilbudte studiepladser.

Notatet omhandler alene overgange fra stx. Som det fremgår af flere institutionsnavne, jf. *tabel 1, bilag 1* udbyder en række gymnasier også fx hf. I analysen indgår ikke studenter fra hf eller andre elever på de pågældende institutioner, som ikke er stx-studenter.

Analysen omfatter 145 offentlige og private almene gymnasier. Institutioner med færre end 200 stx-studenter i perioden 2016-2018 er dog ikke medtaget i figurer og tabeller, hvor der er data for enkeltgymnasier. Det skyldes, at de mindre tal kan frembringe usystematiske afvigelser. I alt er 16 gymnasier på den baggrund udeladt af dele af analysen.⁷ Dog indgår studenterne fra de 16 gymnasier i beregningerne af landsgennemsnit og kommunale gennemsnit, jf. *figur 2 og 4*.

For at minimere udsving i fordelingerne på tværs af gymnasier, er der anvendt data for tre årgange af stx-studenter. Således bygger notatet på data om overgange til efterfølgende uddannelse for stx-studenter, som dimitterede i årene 2016, 2017 og 2018. Opgørelsen er lavet med optagstal frem til 2021, dvs. overgange er talt med, når studenterne er blevet optaget på en efterfølgende uddannelse senest i 2021.

Mange studenter vælger at holde sabbatår, inden de påbegynder en ny uddannelse. På landsplan er 9 pct. af stx-studerne fra 2016-2018 ikke startet på en efterfølgende uddannelse i 2021. Disse studenter er ikke medtaget i oversigten, og derfor summerer fordelingen for hvert gymnasium i *tabel 1, bilag 1* ikke til 100 pct. Det er netop for at minimere antallet af studenter, som (endnu) ikke er startet på en efterfølgende uddannelse, at analysen går tilbage til 2018 som det seneste år for studenternes færdiggørelse af stx.

I analysen medtages overgange til forskellige kategorier af efterfølgende uddannelse. Det drejer sig dels om professionsbacheloruddannelse, akademiske bacheloruddannelse og kort videregående uddannelse, som alle er videregående uddannelser. Derudover er inkluderet erhvervsuddannelser. Selv om der er tale om ungdomsuddannelse, og en studentereksamen ikke er nødvendig for at blive optaget, er erhvervsuddannelse medtaget, for at vise det fulde billede af overgange. 8 pct. af alle stx-studenter fra 2016-2018 vælger efterfølgende en erhvervsuddannelse.

Notatet bygger på stx-studenternes 'direkte overgange' – en betegnelse, der anvendes om det første uddannelsesvalg, den enkelte stx-student træffer efter gymnasiet. Nogle studenter kan have truffet omvalg i perioden og kan efterfølgende være blevet optaget på en anden uddannelse. Disse omvalg indgår ikke af oversigten.

⁷ Følgende almene gymnasier havde i perioden 2016 til 2018 færre end 200 studenter og fremgår derfor ikke i figur 3 og tabel 1 i notatet: Aarhus Private Gymnasium, Taastrup City Gymnasium, Århus Akademi, Vejle fjordskolen (gymnasium), Niels Steensens Gymnasium, Gentofte Gymnasium, Høng Gymnasium og HF, Frederiksberg VUC & STX, Sønderjyllands Gymnasium, Grundskole og Kostskole, Københavns Private Gymnasium, Deutsches Gymnasium Für Nordschleswig, Det Kristne Gymnasium, Skolerne i Oure - Sport & Performance, Nordsjællands Grundskole og Gymnasium samt HF, Bagsværd Kostskole og Gymnasium, Brøndby Gymnasium.